49068

BURSA HANLAR BÖLGESİ ÇARŞIBAŞI KENTSEL TASARIM PROJE YARIŞMASI

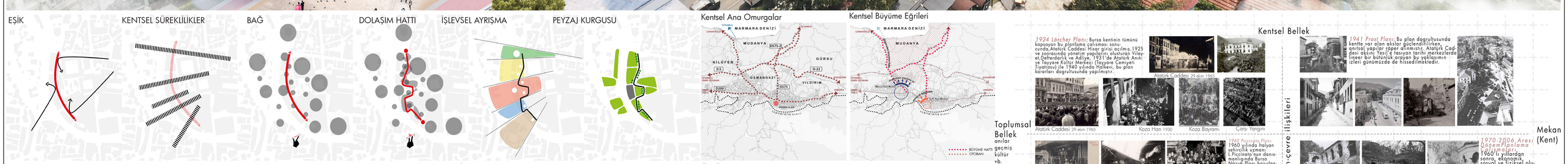

Bursa Kenti, tarih boyunca barındırdığı çeşitli özellikleriyle önemli bir odak olmayı başarmıştır. Osmanlı İmparatorluğu hakimiyetinde yeni bir toplumsal yaşantının ve kentsel mekanının güçlü izlerini taşımaktadır. Sahip olduğu jeopolitik konum ve coğrafya nedeniyle, kentsel devinim bazı dönemlerde yavaşlasa da hiç durmamıştır. Bu devinimin enerjisiyle ve dönemin öncelikleriyle yapılan müdahalelerin birbiri üstüne binmesiyle ve arasında çözünmesiyle organik şekilde gelişen bir kent dokusuna kavuşmuştur. **Çarşıbaşı bölgesi**, bu organik dokular arasında var olan süreklilliklerin yeniden kurulabilmesi adına önemli bir eşik alan özelliğine sahiptir. Bu tasarım önerisi; kamulaştırma sonrası ortaya çıkan kentsel boşluğun, üst ölçekte kentsel süreklilikleri yeniden tesis eden bir odak potansiyeli olarak görmektedir. Bu süreklilikler üst ölçekte Unesco Miras alanları arasında kurulan ve açık müze güzergahı işlevi taşıyan rota ile alanın kuzey-güney doğrultusunda kat eden Fevzi Çakmak Caddesi aksıdır. Alt ölçekte ise Hanlar Bölgesi ile Sur içi arasında tarihsel süreçte izleri okunaklılığını yitirmiş olan bağlantıdır. Bu doğrultuda yarışma alanı ve çevresindeki ulaşım güzergahları düzenlenerek alandaki yaya dolaşım ve erişim niteliği arttırılmış ve bu sayede Hanlar Bölgesi ve Suriçi'ndeki kentsel boşlukların ilişkileri güçlendirilmiş ve tüm alan içinde bir kamusal boşluklar sistematiği önerilmiştir.
Tasarım Girdileri - Katmanlar – Süreklilikler - Süreksizlikler Bursa Osmanlı hakimiyeti öncesinde bir suriçi yerleşimi olarak yaşantısını sürdürmektedir. Osmanlıların hakimiyeti sonrası kent, sur sınırlarını aşmak zorunda kalarak sultan külliyelerinin etkisiyle arkasını Uludağ'a vererek hızlı bir büyüme sürecine girmiştir. Bu büyümenin bir uzantısı olarak hemen sur dışında konumlanan hanlar bölgesi farklı dönemlerde inşa edilen yeni han, hamam, medrese ve camilerle kozmopolit bir yaşam merkezine dönüşmüştür. Fiziksel varlığı sürekli olarak dönüşen alan; eski ve yeni izlerin iç içe geçmesiyle kendi bağlamını üretebilmiştir. Bazı süreklilikler ilk günkü önemiyle kendini muhafaza edebilmişken bazıları bir sonraki kuşakta görünürlüğünü yitirmektedir.
Topografya- Bursa, karakterini topografyasından alan bir kenttir. Kentin birçok noktasında hissedilen sistem kesiti Bursa ile ilgili birçok şeyi açıklamakta kullanılabilir. Sosyal yaşamın önemli bir parçası olan bu coğrafya sunduğu olanaklar ile zengin mekânsal ifadeler içinde bir kaynak teşkil etmektedir. Tasarım yaklaşımı bu doğrultuda topografyanın olanaklarını kullanarak, tasarım alanı içerisinde kot ilişkileri, görsel ve fiziksel ilişkiler olarak ilişkilendirilerek sürekliliğ arz etmesi önerilmiştir.
İz'ler/Öz'ler - Çarşıbaşı Bölgesi, etimolojik olarak ismini alanın ana yaklaşımına işaret etmektedir. Hanlar Bölgesi bu bağlamda Suriçi yaşamının bir uzantısı olarak gelişmiştir. Bu ilişki zaman içinde daha da güçlenerek kendi iç odaklarını oluşturmuştur. Kentin büyümesi ve planlamanın bu ilişkileri muhafaza etmek üzere yapılmaması sonucu bu ilişki zayıflamış ve anlamsal bağını yitirmiştir. Tasarımın amacı kentsel hafızanın tazelenmesi ve bu ilişkinin açığa çıkarılarak kentsel okumada bir bütünlük sağlanması olmuştur.

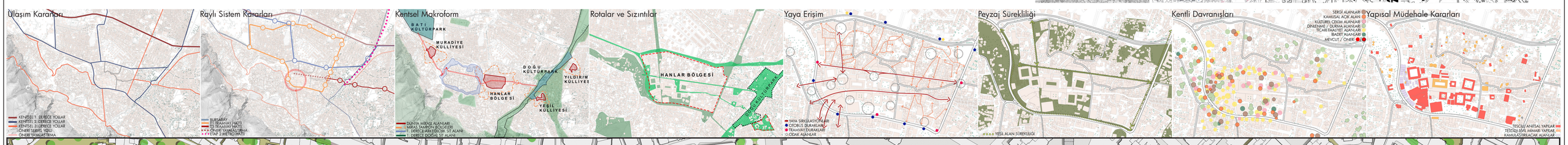

VAZİYET PLANI Ö:1/2000

49068

Şehreküstü Camii
Zafer Plaza
Saat Kulesi
Kocailyas İlkokulu
Mantıcı Camii
Orhan Gazi
Sümbüllü Bahçe Konağı
Apolyont Han
Tavukçu Mescidi
Veledi Enbiya Camii
Kısmi Plan 1
Kozacılık İpekcilik Araştırma Sergi İş Merkezi
Tavuk Pazarı Hamamı
Edesen Kapalı Çarşısı
Pirinç Han
Kazazhane Boğazı
Sipahi Çarşısı
İvaz Paşa Camii
İvaz Paşa Çarşısı
Gelincik Çarşısı
Saltanat kapısı
Kültür ve Turizm Müdürlüğü
Kısmi Plan 2
Okçubaba Türbesi
Esir Dede Türbesi
İpek Han
Bedesten
Balibey Han
Kapalı Çarşı
Bakırcılar Çarşısı
Kısmi Plan 3
Emir Han
Sur Üstü Konağı
Timurtaşpaşa Türbesi
Şengül Hamamı
Ulu Çarşı
Ertaş Çarşısı
Ulu Cami
Çakır Hamamı
Kapan Han
Vaiziye Medresesi
Heykel PTT Merkezi
Mecnun Dede Camii
Anadolu Kültür Merkezi
Ziraat Bankası
Üftade Camii ve Türbesi
Şeker Hoca Camii
İneybey Yazma Eserler Kütüphanesi
Tahtakale Meydanı
Helvacı Acele Bacı Kabri
Hacı Selim Mescidi

KENTSEL TASARIM PLANI Ö:1/500

Merkez Bankası ve Balıkçılar Han'ı yaklaşımı

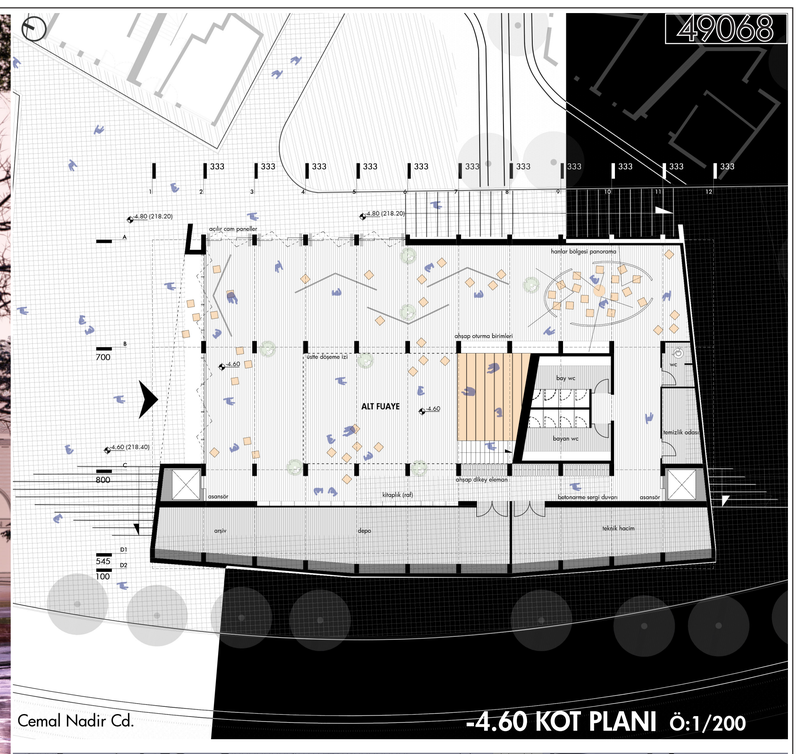

-4.60 KOT PLANI Ö:1/200

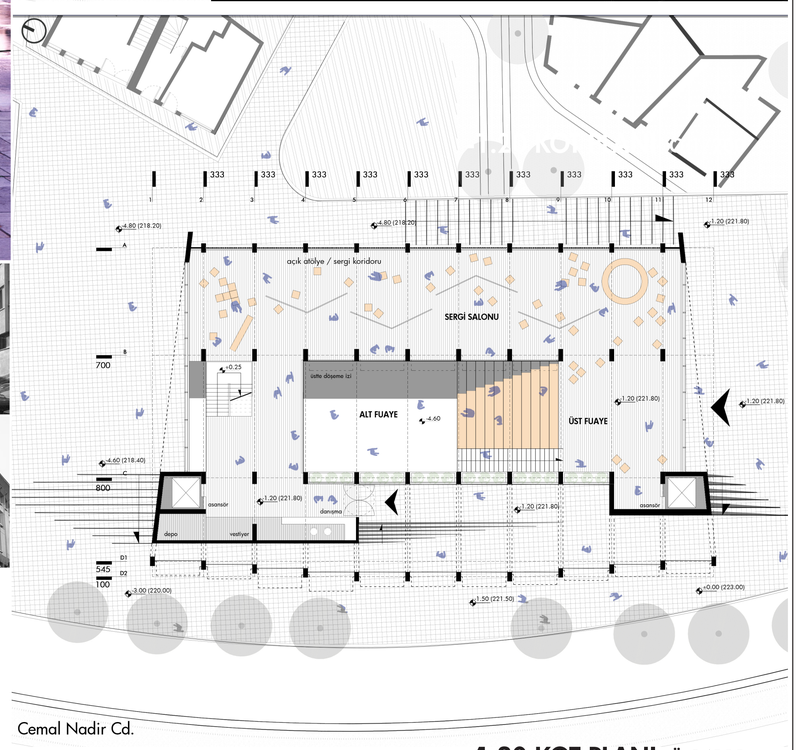

-1.20 KOT PLANI Ö:1/200

Merkez Bankası etkinlik amfisi / boşluğu

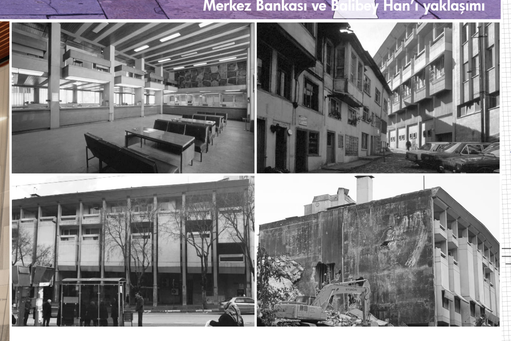

Merkez Bankası Binası, sahip olduğu niteliklerle yapıldığı dönemin (1967) koşul imkan ve yaklaşımlarına dair taşıdığı bilgi ve kent hafızasındaki yeri ile korunması zorunlu bir yapıdır. Plastiği yüksek cephe kurgusu, özgün planimetri ve çağdaş bir iç mekâna sahiptir. Yapının kamulaştırma sonrası işlevsel bir dönüşüm geçirmesi ve ortaya çıkan kentsel boşluğu organize eden kamusal bir alan niteliği kazanması amaçlanmaktadır. Mevcut görünür yapı kabuğu olduğu gibi korunurken ortaya çıkan sağır cepheler şeffaflaştırılarak yaya dolaşımı mekan içine alınmıştır. İki farklı kottan mekan içine alınan kamusal dolaşım üst kotlarda devam ettirilmiştir. Mevcut bodrum ve zemin katlar arasında var olan galeri boşluğu düşeyde devam ettirilerek bağlanmış, Topografya sürekliliği yapı içerisinde devam ettirilmiştir. İki Farklı zemin girişi arasında sergi hacmi kurgulanmıştır. Düşey sirkülasyon hattı yapının kuzeybatı ve güneybatı köşelerinde düzenlenmiştir. Üst kotlarda özgün planometri ve cephe dilini zedelemeden kurgulanan araştırma ve çalışma alanları ve kütüphane işlevine yer verilmiştir. +9.90 kot planı, özgün işlevi sürdürülerek restoran olarak düzenlenmiştir. Tasarlanan bu işlev dönüşümü süreci, yapının fiziksel yapısında açılacak bir galeri boşluğuyla sağlanırken, yapının özgün ve korunmaya değer olan cephe ve iç mekan unsurlarını ön plana çıkarmayı amaçlanmaktadır.

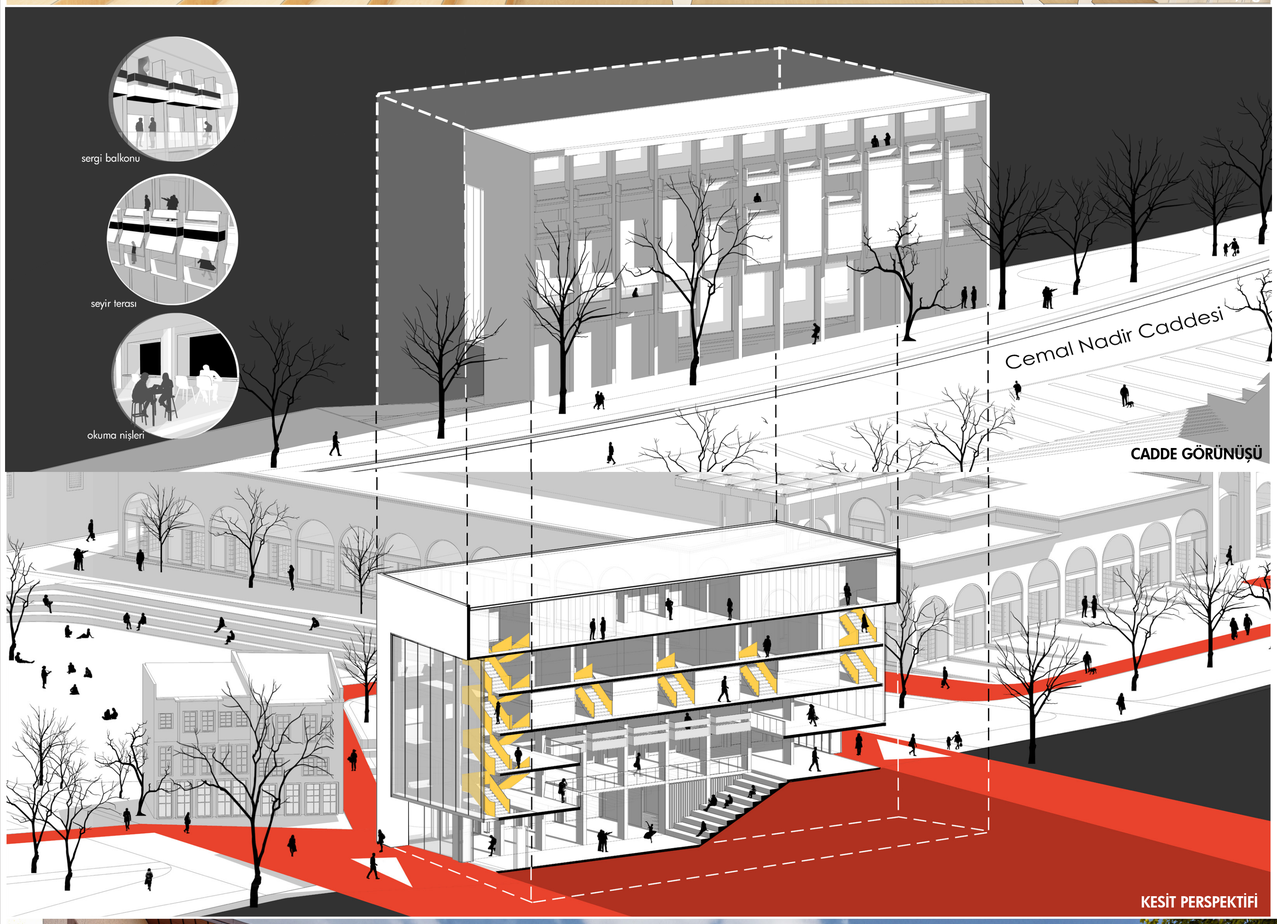

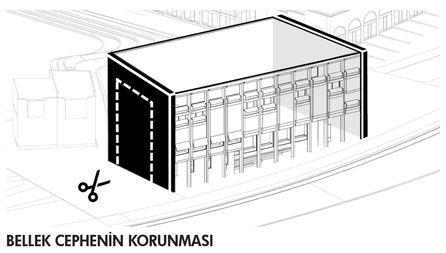

BELLEK CEPHENİN KORUNMASI

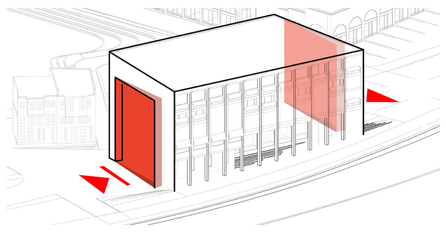

MASİF CEPHE MÜDAHALESİ

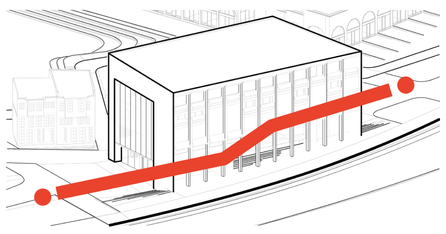

KAMUSAL KOT İLİŞKİSİ

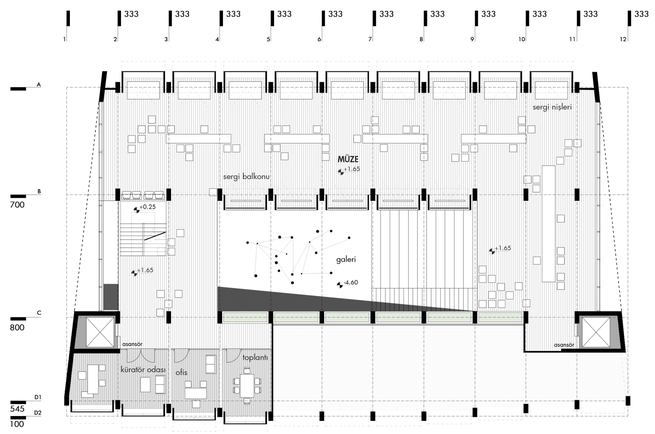

+1.65 KOT PLANI Ö:1/200

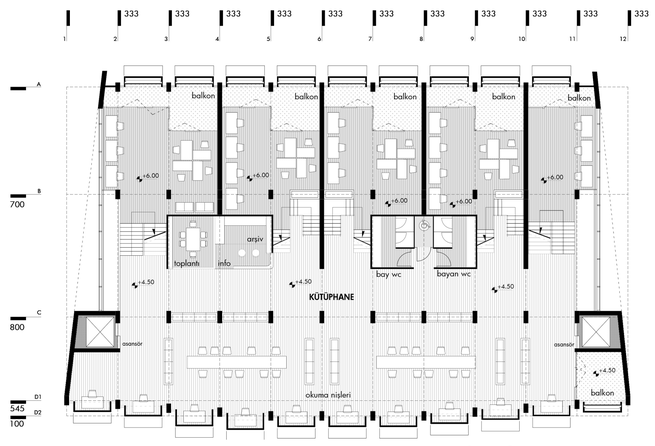

+4.50 KOT PLANI Ö:1/200

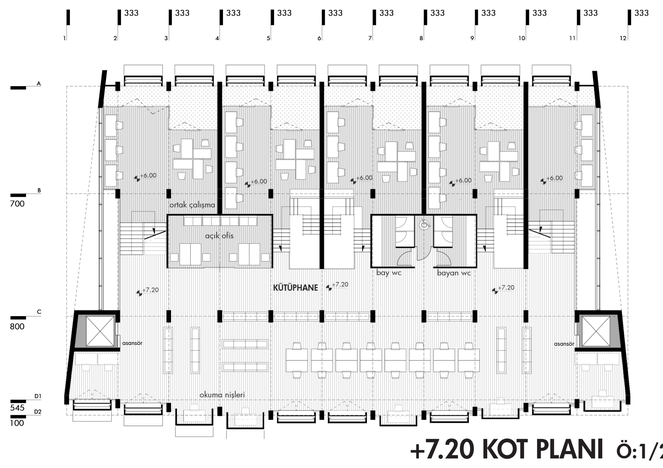

+7.20 KOT PLANI Ö:1/200

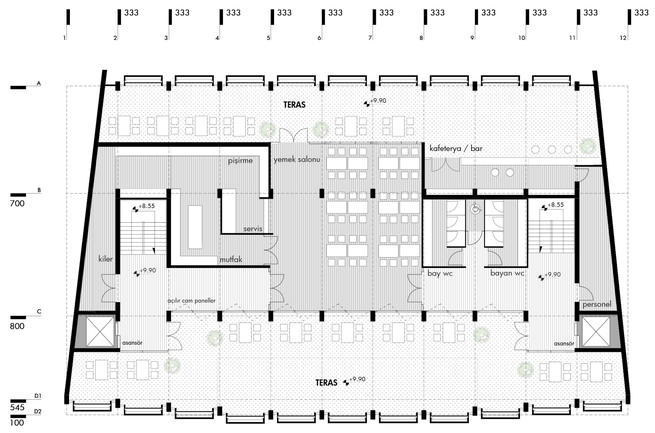

+9.90 KOT PLANI Ö:1/200

Merkez Bankası alt fuaye yaklaşımı

49068

TOPHANE SAAT KULESİ
II. Abdülhamit'in tahta çıkışının 29. yılı şerefine inşa edildiği rivayet edilen tarihi saat kulesi. Osmanlı dönemi mimarisini yansıtan önemli bir anıtsal eserdir.

ZAFER PLAZA
Yarışmayla tasarlanan yapının en önemli özelliği mağazaların çoğunun yer altında olmasıdır. Piramitin şeffaf elemanlardan oluşturulması yapıyı hem tanımlayan, hem de doğal ışık almasını sağlayan bir mimari unsur olmuştur.

HACI İVEZ PAŞA CAMİ
Yeşil külliyesinin mimarı Hacı İvaz Paşa tarafından 2. Murad devrinde yaptırılmıştır. İvaz Paşa Külliyesi'nin bir yapısı olan İvaz Paşa Camii, Tavuk Pazarı Semti'nde, medrese ile aynı avluyu paylaşmıştır

GEYVE HAN 15. YÜZYIL
Demirkapı çarşısının içinde bulunan Han, Lonca Hanı olarak da anılmıştır.

PİRİNÇ HAN 15. Yüzyıl
Kent merkezindeki Hanlar Bölgesi'nde, Cumhuriyet Caddesi üzerinde bulunur. Avlusunda bulunan onaltıgen şadırvanın izleri günümüzde hala görülmektedir. Restorasyon sonrasında batı cephesinde yeni bir kapı açılmıştır.

KAZAZHANE BOĞAZI

SİPAHİ ÇARŞISI

HACI İVEZ PAŞA ÇARŞISI

YORGANCILAR ÇARŞISI

BEDESTEN 15. Yüzyıl
Yıldırım Bayezid tarafından, Osmanlı İmparatorluğu zamanında yapılan ilk bedestendir. Günümüzde Kuyumcular Çarşısı olarak kullanılmaktadır.

ESKİ İPEK HAN 15. Yüzyıl
İpek tüccarları ve iplikçilerin kullanımı için tasarlanmış olan yapı, Bursa'nın en büyük hanlarından birisidir. Bursa hanlarında konaklama yapılmamasına rağmen İpek Han, konaklama amacı ile de kullanılmıştır. Eski İpek Han'ın özgün kalan batı bölümünde yer alan tuğla süslemeler diğer hanlardan farklılaşmasını sağlamaktadır.

KAPALI ÇARŞI
Orhangazi döneminde Hanların araları çatı ile kapatılarak kapalı çarşılar meydana getirilmiştir. Sonraki yıllarda Sahaflar, Akatarlar, İvaz Paşa, Gelincik, Sipahiler, Karacabey (Yorgancılar, Sandıkçılar) Eski bakırcılar çarşıları eklenerek kapalı çarşıyı oluşturmuşlardır

EMİR HAN 14.Yüzyıl
Orhan Bey tarafından Bursa'nın fethinden sonra yaptırılan Emir Han,1522 yılına kadar Bezzaziye Hanı, Eski Bezazistan veya Bey Hanı ismiyle de anılmıştır.

Osman Gazi ve Orhan Gazi Türbeleri
Tophane Parkı'nda yer alan Osman Gazi Türbesi, Bursa'nın tarihi değeri olan önemli yapılarından biridir.
Orhan Gazi Türbesi; Tophane Parkı girişinin sağında, Osman Gazi Türbesi'nin karşısındadır. Türbe, Bursa'nın fethinden önce şehrin manastırı olarak kullanılan Sainte Elie manastırının bir bölümü üzerine yapılmıştır.

SALTANAT KAPISI M.Ö. 2. Yüzyıl
Bursa kent surlarının beş ana kapısından birisidir.

BAKIRCILAR ÇARŞISI
Bursa'da etraflarındaki esnaf sükları ile bir bütünlük gösteren ve çevresine adını veren çarşıdır. Çarşıbaşı bölgesini Ulu Çarşı paralelinde, Kapalı Çarşıya bağlayan önemli bir konuma sahiptir.

ŞENGÜL HAMAMI

OKÇU BABA TÜRBESİ
14. Yüzyıl

ULU ÇARŞI
Kapan han ile Bakırcılar Çarşısı arasındaki bölgededir.Ulu Çarşı havlucuların çokluğu sebebi ile Havlucular Çarşısı olarak bilinir.

BURSA ŞEHİR SURU
Bithynialılar tarafından M.Ö.185 tarihinde inşa edilen Bursa Kalesi, zaman içerisinde çeşitli kuşatmalar sırasında hasara uğramış, Roma, Bizans ve Osmanlı dönemlerinde çeşitli onarımlar görmüştür.
Bursa surlarına ait, Saltanat Kapı, Yer Kapı, Fetih Kapı, Kaplıca Kapı ve Zindan Kapı olmak üzere beş adet ana kapının bulunduğu belirtilmektedir.

BALİBEY HAN 15.Yüzyıl
Kapalıçarşı'daki dükkanlara mal satmak ya da mal almak için kent dışından gelen kafilelerin konaklama ihtiyaçlarını gidermek amacıyla yaptırılmıştır. Osmanlı Devleti'nin ilk üç katlı hanı olma özelliğini taşır

KAPAN HAN 14.Yüzyıl
Kapan Hanı Atatürk Caddesi (Saray Caddesi, Hükümet Caddesi) üzerinde bulunmaktadır.Günümüzde hanın sadece üzeri kısmı tonozla örtülü girişi ile kuzeyde birkaç odası özgündür.

ULU CAMİ 14.Yüzyıl
Bursa Ulu Cami, Orhan Gazi Parkı'nın bulunduğu geniş bir alana, Yıldırım Bayezid zamanında,1396-1400 yılları arasında yapılmıştır. Osmanlı camileri arasında çok kubbeli anıtsal yapıların ilkidir.

TİMURTAŞPAŞA TÜRBESİ

Z-I Z-II Z-III

Hanlar ve çayır boşluğu

Timurtaş Paşa Türbesi ve Cemal Nadir Caddesi

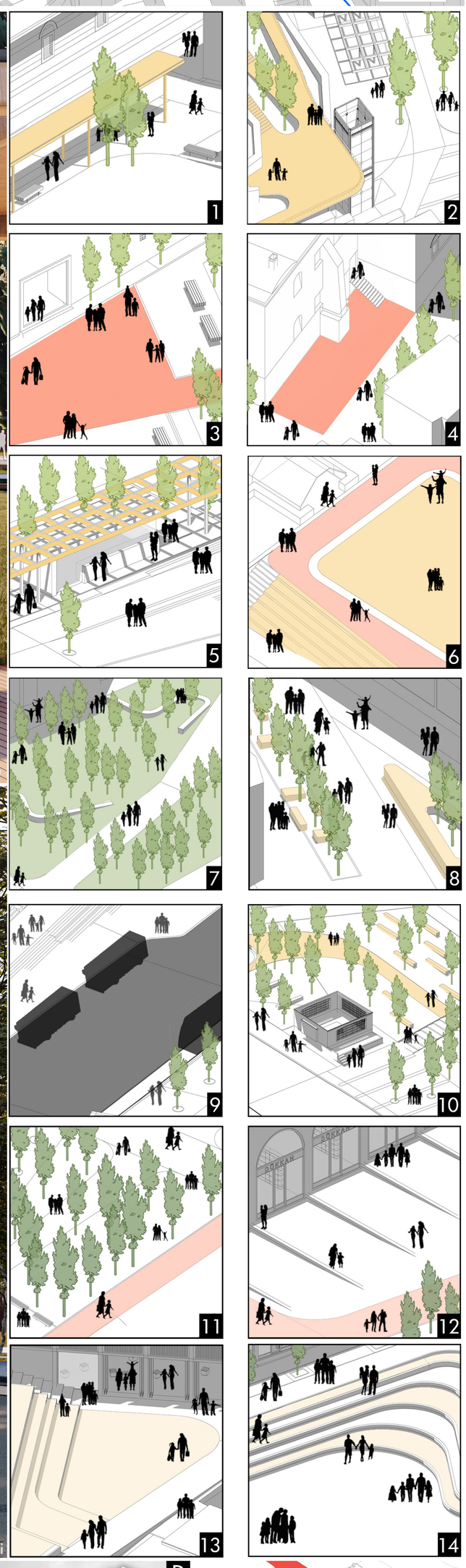

A Tescilli Yapılar Öneri Dönüşüm Biçimleri

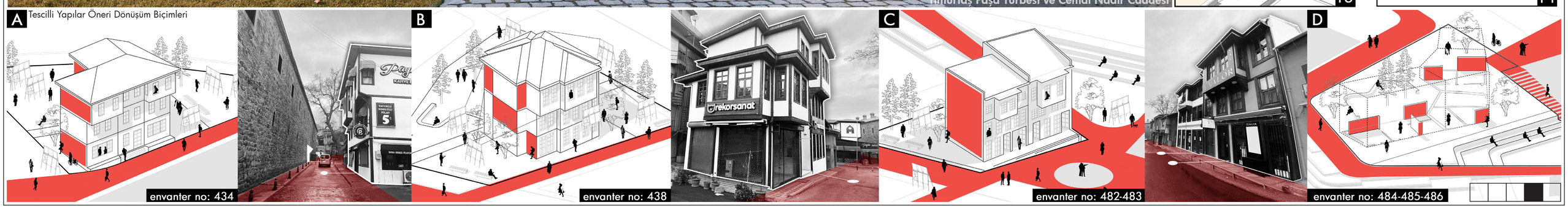

49068

Bakırcılar Çarşısı ve İpek Han

Balibey Han'ından Merkez Bankası...

İpek Han'da bir öğlen vakti...

Bakırcılar Çarşısında bir dükkan...

İki han arasında bir kentli...

Ulu Çarşı Giriş Meydanı

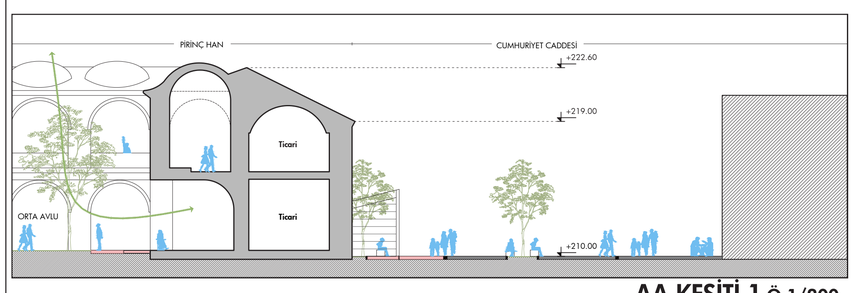

AA KESİTİ 1 Ö:1/200

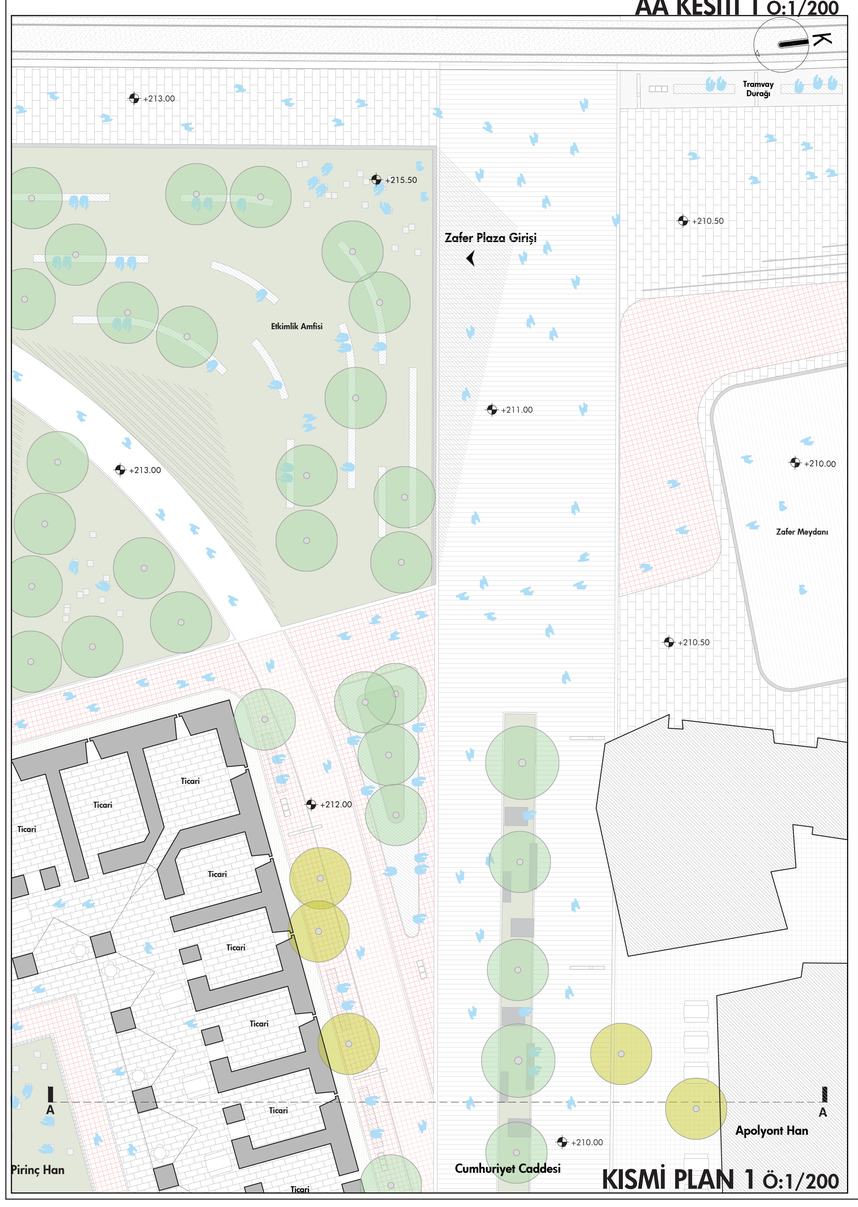

KISMİ PLAN 1 Ö:1/200

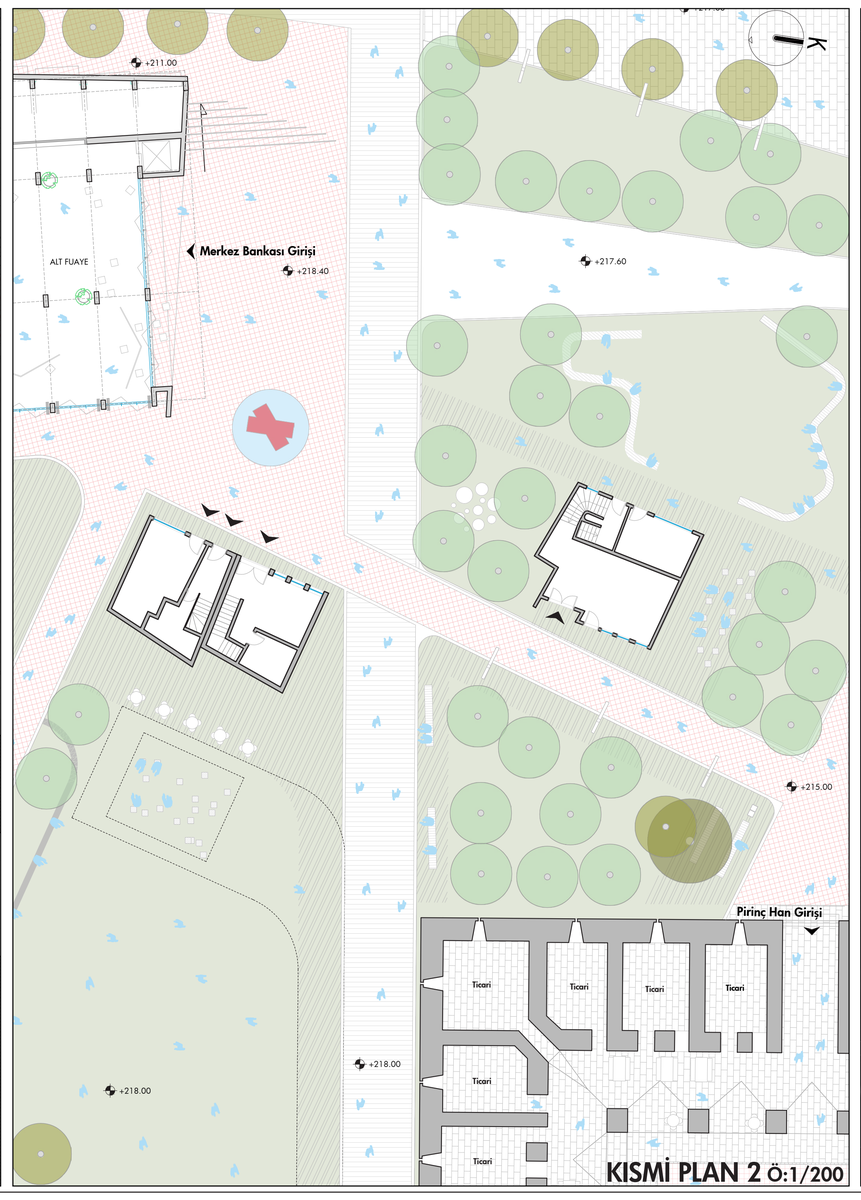

KISMİ PLAN 2 Ö:1/200

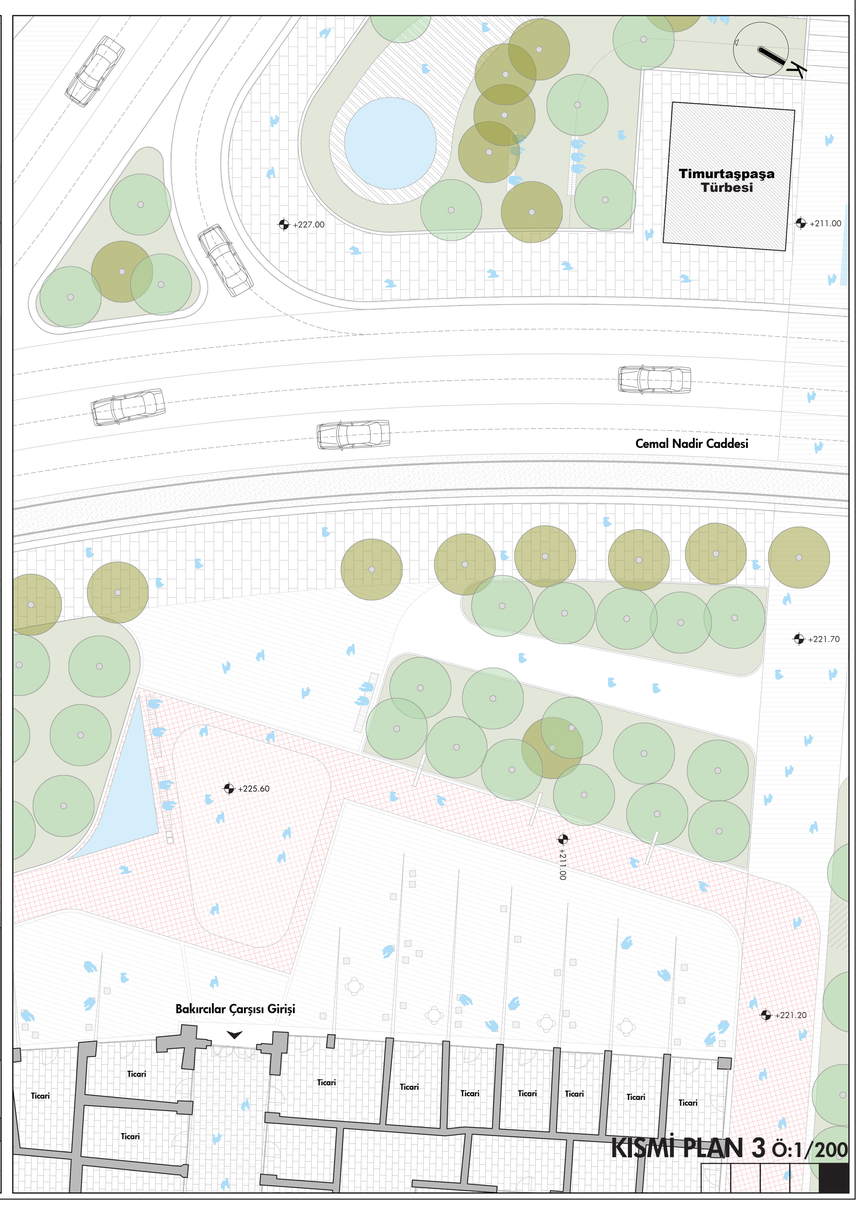

KISMİ PLAN 3 Ö:1/200